

СЛОВО ЗА БОГОЯВЛЕНИЕ

Ако се опитаме, възлюбени, да преведем точно на съвременен български език кондака на днешния велик и свят празник, ще забележим една особеност. „Ти днес се яви на вселената и Твоята светлина, Господи, се яви на нас, които *с познание* Те възпяваме: дойде и се яви Ти, Който си непристъпна Светлина.“ „Който с познание те възпяваме“ – какво е това познание, с което Църквата възпява и нас призовава да възпяваме дошлия при реката Йордан

наш Спасител?

„Возпяваме Тебе, Господи, Когото познахме и познаваме“ – казва всъщност химнотворецът.

Познахме Те и Те познаваме – как? Със знание, родено от жива, дейна вяра. Не със знание придобивано чрез разсъждение и умозаклучения – както благовести свети Григорий Палама – а със знание, което се отлива в дела и живот, „единственото не само истинно, но крепко и непоклатимо знание – та нали се казва, че всяко слово се бори със слово, но кое слово ще се бори с живота?“ И Златоустият светител пита: „каква полза от Писанието там, дето няма боголюбив живот, който Господ дойде да насади на земята?“ И пак свети Григорий предупреждава: „Който познава без дела, но вярва на хората с ... духовен опит, достига до някакво подобие на истината. После, ако разсъждава сам от себе си, такъв човек губи този образ. Ако пък си повярва, че е преуспял, се изпълва с гордост“.

Познахме Те и Те познаваме, Господи, защото Твоята светлина ни се яви, бе явена като знак, белег върху нас, както дословно се изразява църковният химнотворец. Но може би ние ще предпочетем да живеем в полувиделина с

илюзията, че разумно сме избрали „златната среда“ между ослепителната светлина и дълбоката тъма, а също и с увереността, че знаем що е светлина. В този случай обаче не ще се приобщим към светлината, няма и самите ние да станем светлина. Защото „както огънят, покрит с непрозрачно вещество, може да го нагрее, но не и да го изпълни със светлина, така и умът под плътното покривало на страстите може да роди знание, но съвсем не светлина“ – по думите на свети Григорий Палама.

Познахме Те и Те познаваме, Господи, защото знаем, че е не е едно и също да говорим за Тебе и да се срещнем с Теб, познаваме Те не с онова знание, което по думите на Апостола възгордява (1 Кор. 8:1), а със знание, преобразено от любовта към Тебе и към човеците, с ново боголюбиво и човеколюбиво знание.

Познахме Те и Те познаваме, Господи, не с „многошумна умословна философия“ (св. Григорий Палама), а със знание, получено чрез чистота на сърцето, със знание, което вярно разпознава кое наистина е полезно и прекрасно, със знание, сгодено за бъдещия век, със знание, което прераства в незнание, по-високо от самото знание, прераства в неизразима причастност към Тебе, Когото непознаваемо познаваме и неизразимо възпяваме.

Ето за какво познание става дума в кондака на днешния празник, възлюбени. Да, днес мнозина християни, както впрочем бележи още свети Григорий Палама, прекрояват богопознанието в светска мъдрост, преправят го в знание което възгордява, в самоуверено говорене за Бога, което не извира от срещата с Него, от трепета пред Него, от любовта към Него. Днес ние трудно можем да вместим в ума и сърцето си думите на св. Ефрем Сириец, че „заради нас Той стана самарянин и безумен – за да ни изцели от безумието“. Помним, така наричаха въплътената в Лицето на Богочовека Христос Божия Премъдрост онези, които упорстваха в безумието си и не Я познаха, понеже не искаха да я познаят. Не ни достига смирение, за да затупти в сърцата ни истината, че заради нас Синът на живия Бог, Който е по-високо от всяка чистота, пред Когото и небесата са нечисти, днес иде да приеме покаяно кръщение от Йоан в

Йорданските струи. Да, Той иде, за да ни избави от мрака и да ни дари Себе Си, непристъпната Светлина. Днес иде и се явява на човеците Синът на Живия Бог, за да ги просвети с познание, което съчетава в себе си неразделимо единство от вяра и дела, знание и живот. Като неизтляващи искри от тази Светлина да останат в сърцата ни молитвените слова на свети Василий Велики: „ Отче на истинската Светлина, Който си украсил с небесна светлина деня и си осветил нощта с огнени отблясъци, приготвил си ни покоя на бъдещия век в невеществена и непомръкваща светлина, просвети сърцата ни с познанието на истината“. Амин!